॥श्रीरामवरद॥ ॥हीडंबाआवलोकीनयनें॥तवेंनिद्रीस्तपांचहिजणें॥भीमदेखतां॥
पांचहिबाण॥हृदयवर्मिताडिली॥१॥ जांबुनंदाचासुवर्णपुतळा॥कनकमेरुचामध्य
मुसळा रत्नसिखरिं तैसासरळा भुजावर्त्तुकशोभति २ प्रथमवयसेचिरिघवाली स्मश्रुरे
खाश्यामवर्णि वीषाळभाळनयनदशनि तेजपुंकेबोलतां ३ म्हणेंहाचुतिमंतमदन
निरनेटकावळसंपन्न याचेंहोउनिअंग [illegible] येच्छाभोगभोगावे ४ याचेनिपाडेंसुदरभ
र्त्ता शोधीतांनमिळे पृथ्वीवरुता बंधु [illegible] करिघात लाभकांहिदिसेना ५ मांसभक्ष
हें सुधाहारण ऋषीजाणवलेआर्धक्षण [illegible] सुनिप्राण अनंतकाळसुखभोगु ६ ऐसा
विचारकरुनिचित्तीं सांडुनिराक्षसपण [illegible] वस्त्राभरणिंदिव्ययुवति उभीठेलीसन्मु
ख ७ विनउनिबोलेवचन तुम्हीकोणाचेंकोविल्हकोण येथेंयावया कोणकारण ऐसेंकळलें
पाहिजे ८ दोघेआयांतसकुमार गुणसंपन्नराजकुमर नगरसांडुनिघनगव्हार प्रवेशलें
तियकांकी ९ निळोत्पळाहुनिसकुमारी पडुउलीहेंकवणनारी स्पेयग्रहाऐसेंघोरकांतारी नी
द्रासनिनिर्भय १० हीडंबेराक्षसाचेंवन सुराआसुरादुर्गमस्थान येथेंजालेतिपांचहिजण

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yeshwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

आ० मातेंसहित नेणतां। ११ पउतां मनुश्यांचियां एंगी। राक्षसस्वेतलीधुमांत्नि काळरुपीयायेचिस्सांणी। अ०
येरलयेथें भक्षावया। १२ सर्वनां ग्रामंगउलीयां काळे उरलेति वुरटीखुहीकुराळें तुजयेकांसि ३५
आंगवळें वांचवितुहोहतु १३ आंगिकारकरूनि माक्षा भ्रतारहोइ उरुषराजा मनोभावेंतु श्री
याभाजा। भिंजालीयें जाणपां। १४ ऋषीवाहोनि महांविरा। तुतें नेईन ढीपांतरां। येरें आवघीं रा
क्षसआहारां। ग्रामहोतिआहुष्टें १५ होयेराक्षसा निवहिलिं परिमिसुद्धअंतःकरणिं दयासिव
तुस्ताचरणिं सत्यभावें विनटले १६ हांसोनि [illegible] नबोले राहु सांडुनिजननिसखे बंधु तुसा
विषयभोगस्वादु विषप्राये मज वारे १७ हीं [illegible] आस्यांराक्षसे थोरि येकसरें पातल्या कोटि वज्र
प्रायमास्तियेमुष्टी तळीहोतिरातुळे १८ [illegible] सजाणीयांये चिकाळी कौतुकपांहिजराउल्सां १
उंकीं घायें मेळउनि वधुनधुंकी अधर्मपाताळगते १९ ऐस्याउभयतु रवीच्यावार्त्ता राक्ष
सजेई वृक्षावरूनां करकरां रवाउनि दांतां उडिघातलीसत्वर २० अट्टहास्यदेहक वनतुर
तुजालेयेकयेक पउताळुनिप्रचंडरूख काळरूपी धाविनला २१ ताळप्रमाणसस्तंबसरळा
अंजनांसमानसरळां खदिरांगारतैसेसरळा आरक्ततांम्यासुर २२ विक्राळदाढाविक्र

(२अ)

दत्रान मस्तकीजटांपींगटवुली हाआस्त्रश्रुंस्मे आतितिक्ष्ण स्वर्गप्रायनरवधारा २३ वनिभ
घलमातलामस्ती तेविधावेंउभारिलाहास्ती सिंधुरवर्णसपर्षाक्षति जीव्हालवळलवीविषांतें २४
अवयेवलोपलेंरोमांतवळी कुंडलेंलेइलीसिशाळी दृष्टीदेखतांताकाळी प्राणहातिप्राणियां २५
राक्षसिम्हणेंभीमसेना वेगिंउगविपंन्नुहिजाण सर्वातेंहिनेयीनगगना स्कंदिबाहुनिसक्षणीं २६
भीमम्हणेंहोभयपिडितें श्रमोनिपडेहकी वधुमांतें निद्राभंगखुनकरावायेथें संकटकाइसं
गपं २७ निद्रानभंगेतयाचि रक्षाकरिन [illegible] रे ऐसेंजेकतांक्रोधाचि चळकांसाडिरासु
सु २८ मगनिबोलेनिसुरवाणिं दोघ [illegible] राणि आहारुजोडतांपापीणि आचरलीसि
विघ्नांतें २९ आतांवधुनिसाहिजण सर्वी [illegible] रनघाणें रक्षपुत्रुवउनिसत्रातें भीमांउजु
टाकीला ३० तेणेंदुखवलोसत्रातें भीमेंहाणि [illegible] पाणेंघाणें करतळेंवारुनिप्राणें
निषाचरुलोटीला ३१ प्रालयाचयासंकटिं हास्तघालीभिमांकंठि परस्परेंपडतांलैमिठी म
ह्लयुध्यमांडलें ३२ तळवेप्रहरमुष्टीप्रहर गुढगेंप्रहरकोपरस्पर्षेटप्रहर काळाकर्षणपादप्रहर
येरयेरांहाणति ३३ मुष्टीघातवाजीतांबळें डोलोंलागलीपर्वतमेदिळें थरारुनिदृष्टीनेळें
माहांकाउदाविजे ३४ करुनिरवीखारेंगर्जना कंगिरोउथावेंदत्राना भीमेहाणोनिचउकणा

आ० दंतपंक्ती पाडिल्या ३५ पांडव म्हणें पापभरित। शाहून कळें मंदोन्मत्त। भ्रमोनि निजजीवें मं० ३
धुमांत। निद्रासारिमंगिल ३६ दणकवाजंतिदणाणं। चेउनि आली पांचहिजणं। दोघी
उतां आंगवूणं। शणें निकुरें घ्यावया ३७ चौदंतजालें भद्रजाति म्हणें द्राकवळीतां म्हणु
(३) पति कीसंक्षेपपर्वजपर्वती। स्तगटतैसेंमिसवळलें ३८ शरळु शरपाचियेकवें कीगंडमै
रवाभैरवे तविदोधें भीडतां हावें धर्मा [illegible] रवीलें ३९ कौंतिसावध पाहेंहष्टी तवदि
व्यागनां उभीनि कटि म्हणें तुहे कोण गो [illegible] हावनियेकरें ४० अरण्यें यक्षिवनदेवता।
कोणहें सांगेमज तत्वता। रंभेसमान [illegible]। वक्त्रामरालिं शोभसि ४१ परिवृतांतजा २
णविवचनि हडंबदैत्याचि मि भगिनि तु [illegible] दृष्टी स्तदेखोनि वनिं वधावयाधाडिलें ४२
आवलोकीतां मि मस्तनांतें व्यसनपा [illegible] मन्मथें तें म्यां कायावाचाचित्तें शरणें स्व
रूनें मिला ४३ तुम्नेवंक्रूरनियां हानन कामबुद्धी रातलें मन हे देखोनि क्रोधायमान राक्षे
स पाविपातला ४४ तोहि मि नलासें जुस। परिजय म्हीवल्लभ माझा। जो कांहिनियधुत्तु
स्ता भीमनामें प्रतापि ४५ ऐकोनि राक्षसाचें वचन वेगीं सरिसावे अर्जुन संज्जुनियां धु
ष्यबाण राक्षसा उजूधाविनला ४६ नकुळसहदेवधर्ममुर्ति स्वर्गें पउत्ताळुनिहाती धा

वीनतेलें बंधुसाह्यार्थिं मारूं म्हणनि राक्षसा ४७ भीमवचनें वारियासि निश्चळ बैसा धर्मापासि
राक्षस मारूनि क्षणां येसि तुम्हांपासि येइन ४८ नां वेक कौतुक पाहे दृष्टीं ऐकोनियो कलेधर्मा
पाशिं तवं राक्षस वज्रमुष्टी भीम माथां वोपीली ४९ तें सांडुनि बाहुबळीं उचलुनि टाकील।
भुतळीं कुंभांडफळ आदळें त्रिळी तेवि गात्रि भंगला ५० हा मयागि पशुमारिति तैसा धुमसिला।
मुष्टीघातिं उभय चरण धरूनि हांतिं तो [illegible] वोदिला ५१ राक्षस चरण राक्षसकें गाउ
निहुणता केला कटिं पाये चेपिलों कडकडा [illegible] खंड शत चुर्णे ५२ अद्भुत दुंदुभिचा नादु तैसा।
करूनि घोर शद्बु राक्षस प्राण सांडितां बंधु [illegible] दिक नोत्रा झाले ५३ टोळीया वाजनि हास्य तकें ज वो
यजयकारें ह्लस्ले म्हणति सुरखें स्वर्गिंहुनि [illegible] कै पुष्पांजुळी वोपील्या ५४ राक्षसाचेन वहीं
हारीं अस्थ हलोरलें पृथ्वीवरि सिंधु वर्णे सरितां थोरि भयानक जातसे ५५ प्रेत सांडुनियांसि
ति भीम पातला धर्माप्रति प्रथम नमस्कारूनियां कोंति राजापार्गिं वंदीला ५६ हिडंबा तें म्हणे
वचनि तु जाति चि राक्षसिणि बंधुवैर स्मरोनि मनि आपाय करिसि आम्हुने ५७ वेगिं जाय भो प-
लीयां गयां कैंचा पुरुष कैंचि जाया उदास बोल ऐकुनियां थरिं पायां लागे सद्भावे ५८ पृथुचरणी वेरि

Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

आ० त्वामाथा म्हणेंआपुलीयाअनुमोदिसुतं। उपेक्षा नकरिसर्वथा। मिंराक्षसिंम्हणौनि ५९ म प्र० ६०
नांपासावजेंवदन। पुरुषयोगेंपावनिलंस्न। आनुभवतुसीयामन। विदितआसेंसुजालें
पुष्टीवाढुनिसाहिजणांतें तारुनिनेइलंदुस्तरवनांतें समइंभंगुनिविघ्नांतें सुखदेइंनसमस्तां ६१
माझ्यापोटिंजन्मलेंकुमर तोकरिलत्याचुचासंहार साक्षकरुनियादवेश्वर प्राप्तरसिलपार्था
ना ६२ आतांआपुलेस्वहस्तें गांविपाडिम [illegible] तें कौंतिम्हणेंजेष्टपुत्रातें विचारहृदया
आणिजें ६३ परचित्तपरिक्षासुजाणें धर्मराजविवेकनिपुण सुहृभावदेखोनिमनें करुणाव
संकवळीला ६४ भविषार्थजाणोंनिज्ञा [illegible] णेंविधीनेनेमिलंआर्या अंगिकारावाचु
निश्चया। कांजनांहिआग्रहें ६५ म्हणेंभीम [illegible] सयेआज्ञा। अंगिकारिपुण्यांगना। इपासाव
आपायज्ञाना। नांहिअसेंमिजाणें ६६ आदरबोलेराक्षसितें दीवसांमिमदिधलातुतें रात्रिं
रक्षावयांआमुतें सायंकाळीजाणांवा। ६७ भीमबोलेंनिश्चयगोष्टी येकपुत्रतुझापोटिं ज
न्मल्यांनंतरेंसैराहारि पुढांकरणेंआसनं। ६८ अैकोनिदोघाचियांवचनं आवस्यम्हणोनि
लागलीचरणां पुष्टीवाढुनिभिमसेनं। क्रिडावनांतेंतेगेली ६९ पुढांगव्हारिंपर्वतिमोकळी ३

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yeshwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(५४)

नानांरमणिकवनस्थळीं नदितुलीनेंगंगाकुळीं क्रीडाकरिमनइछा ७० कनकमेरुचेंरत्नसिख
रिं सितळहिमालयापरिसरिं रजतचळांचापांगारिं सुरतोपचारेंक्रिडति ७१ द्रोणाचळचं
द्राचळीं मंद्राचळींइद्राचळीं मल्याचळींसिंहाचळीं सुखमेळींरमणें ७२ सोमकांतसितळत
ळीं सुर्यकांतकास्मीराचळीं हेमभुमिदेवंरत्नस्थळीं मखमेळींक्रिडति ७३ कर्पुरकर्दळीचेवनिं
कुंकुमकेशरेंउद्धवस्थानि सुरतानंदेंके[illegible]तिदोनिं मध्यपानिमनइछा ७४ मानसरोवरिंहंसत
डागिं सुवर्णपंकजवनपरांगिं प्रवाळवा[illegible]रंगिं सुखसंयोगेंक्रिडति ७५ भक्षभोज्यपेयसित
शेनें नानांरसाविरसपानें फळतांबुल[illegible]सुमनें भोगोपचारिवोळगें ७६ लोटल्यांयेकसं
वत्सर भीमवीर्यमाहाहर राक्षसजनी[illegible]कुमर भीमभेमिआद्भुत ७७ पीतयातुल्य
पराक्रमिं कराळवर्णरोंकुवर्णिं आजानबाहुविक्रटदशनिं लंबवोष्ठींरक्ताक्षा ७८ मस्तकप
शाणघटनिकच शाक्षकरिमाहाक्रुच यालागिंनांमेघटोत्कज मातोगेविआवडि ७९ राक्षसिगर्भ
तेतस्पर्शिं जन्मतयुवाबाळपणिं शास्त्रास्त्रीप्रवेशगुणीं रुपेंआनेकपाल्हटिं ८० नमस्कारुनि
पांचाहिपितें भावेंवंदीलेंपीतुमातें पुत्रदेखोनिपांडवातें म्हानंदेंनसेटे ८१ म्हणेंमाउस्माविषमेकां
कें

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

आ॰ घेउनिराक्षेसांचेदळ स्मरतां पावेननकाळ निर्दाळीनत्राचुतें ८२ हीउंबानमस्कारूनिक्षमा प्र॰ ६
बोलजोडुनिपादपद्मा कार्यविशेषमांडल्यांतुम्हां आगविजेदासितें ८३ सिध्रयेठानिठुवेंसही
त संपादिनआवघेउल्हास ग्रासुंपातल्यांहृदांत पावेलोदिमाधारां ८४ वीशेषबोलोनियु
क्ती घटोत्कजधरूनिहांति गेलीउत्तरदिशेपाति गगनपंथेंराक्षेसि ८५ शक्रशक्तीप्रेरितांकर्ण
अर्जुनरक्षावयाप्राणें सौमित्रलाशांति रमण। कुशलाभेयापरि ८६ धर्मम्हणे भीमांअर्जुनां
आतांत्यागुनिवनां रुक्षकेंआवलोकुनिनयनां सव्यपंथेंचालावें ८७ आवश्यम्हणोनिमि ४
शाचारिं जटायूवेआजनांबरि मातांव[illegible]पाणिवरि जेष्ठाशगिनिघालें ८८ आवलोकी
तविचित्रवनें सेवितफळेंसरितां जिवन [illegible]रनं[illegible]आयातनें प्रसादेंवसविति ८९ सं
गआभ्यासितिल्हावेद अशास्त्रसिध्रमंत्रप्रद अर्थवापरार्थवाद विचारविदजाणती ९०
वेदवर्णीनिकीपाणिसिही शास्त्रींसंपुर्णअर्थसिही नितिशास्त्रीनिकीयासिही आनुभवसि
हिवेदांत ९१ ऐसियापरिसार्थककाळु आत्मचित्तनिफेडिताचेळु वेर्यजाउनेदिपळु हंस
स्मरणांचेळा ९२ मछत्रिगर्तपांचाळ कीचकदेशाचेमंडळ उलंघुनिविषाळशैल्य पुण्यारण्यां

५

पातलें ९३ दीवसपक्षणिं पंचराति स्थळींस्थळीं करूनि वस्ती पुढां चालतां दैवगति
आलभ्यलाभ जोडला ९४ पितामाहांच्या सभगवान द्याध्वीव्हसद्वैपायन आदरें ध्या
वयादर्शनें मार्गिंभादेखीला ९५ आवलोकीता श्रीगुरुमूर्ति पांडवा आनंदनधरे
क्षिति जैसा प्राणपरतें प्रीति तेविं जाले समस्त ९६ भावें घातले लोटांगण साहिलोट
कीं ल्हस्ल चरण द्वैपायनें आलींगने प्रेमभरें जवा ९७ जोडुनियां करपंकज स्तवन करी
धर्मराज म्हणें तुंधर्मभुजाधुरंज सां[illegible] वयाआलासि ९८ जयजय सद्‌वृतीनं
दना पाराशरा सैकगुणनिधाना योगि[illegible]मुकुटरत्ना भवारणवतारक ९९ येकान
नि चतुरानन तुंद्वीभुज नारायण बा[illegible]त्रिनयन हें महिमान स्वामिंचें १००
कौरवकुढागिरि तळीं आम्हां निजविलें संकटाचळीं तवस्मरणें कुशळी त्राकुपास लीली
लयां गेलीं सकळ विघ्नें १ ऐसें अैकोनियां वचन व्यासें केलें समाधान नां त्रापाविजे दुर्ज
न कल्याण तुमचें होइल २ येथुनि भाग्याचा उभा आला श्रीमंतां वोहटला पुढें विज
यलक्ष्मि माळा गळां घालील जननंदें ३ रमामाधव धरिजे शिरिं आत्मैलिस्वधर्मपाळी असुमति

5A

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

प्र०१० तेणेंसकळारिष्टेंभस्महोति धर्मरायाजाणरे ४ ऐसेंसांगोनिभगवान केलेंपांडवाचेंस प्र०
माधान स्वयेंपातलाअंतर्धान मुरुरमणीयोगिरे ५ आत्तांएकचक्रनगराप्रति पांडव ३९
जातिलहर्षेंसहकोंति यकाग्रकरूनिचक्रवर्ति श्रोतेसादरपरिसावें ६ इतिश्रीआदिपर्व
णीं व्यासोक्तीचेंनिमंदाकीनिं वैशंपायनबोधजनिं मीन्हालोजालीजें ७ अर्थगुप्तसर
(6) स्वतिसुंदर तोस्वलीळाविश्वंभर मारुतीवेगिंबोधपरिकर अक्षयवरजन्मेजया ८
श्रवणतीर्थेतिर्थविधान सांगतांतिर्थ न्हालेण मुक्तेश्वरम्हणेंजाण कविकींक ५
रसताचा १०९ इतिश्रीआदिपर्वणीं प्र० ३९ ४ ४ २ ४ ४

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai.

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे

राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)

दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८

Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com